

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมาย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษา

๑. ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและความเชื่อในศาสนาต่าง ๆ เช่น ความเชื่อในศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ และศาสนาพุทธ ของชาวไทยมุสลิมในภาคใต้ของไทย

๒. ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างความเชื่อในศาสนาต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว

๓. เปรียบเทียบความเชื่อในคำสอนทางศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ และศาสนาพุทธ ของชาวไทยมุสลิมในภาคใต้ของไทย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นชาวไทยมุสลิมซึ่งมีอายุระหว่าง ๑๖ - ๒๕ ปี ในจังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานีและยะลา รวมทั้งสิ้น ๑๕๑ คน ซึ่งมีระดับการศึกษาต่างกัน ๔ กลุ่ม คือ กลุ่มที่ ๑ จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป. ๔) และกำลังศึกษาอยู่ใน ร.ร. ศึกษาผู้ใหญ่ระดับ ๓ (ซึ่งเทียบเท่า ป. ๗) จำนวน ๕๔ คน

๔๕
กลุ่มที่ ๒ จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป. ๗) และกำลัง
ศึกษาอยู่ใน ร.ร. ศึกษาผู้ใหญ่ระดับ ๔ (ซึ่งเทียบเท่า ม.ศ. ๓) จำนวน ๖๐ คน

กลุ่มที่ ๓ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ. ๓) และกำลัง
ศึกษาอยู่ใน ร.ร. ศึกษาผู้ใหญ่ ระดับ ๕ (ซึ่งเทียบเท่า ม.ศ. ๕) จำนวน ๔๓ คน

กลุ่มที่ ๔ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ. ๕) และกำลัง
ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน ๓๐ คน

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามความเชื่อในศาสนาต่าง ๆ รวมทั้งข้อความที่ไม่มีในหลัก
ศาสนาแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน ๑๐๐ ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้
สร้างขึ้นเองจากการค้นคว้าหลักศรัทธาและความเชื่อจากหนังสือเกี่ยวกับศาสนาต่าง ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. คำวนหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ

๑.๑ ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและความเชื่อในศาสนาต่าง ๆ
คือศาสนาอิสลาม พุทธ และคริสต์ รวมทั้งความเชื่อในข้อความที่
ไม่ใช่หลักศาสนา

๑.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อในศาสนาอิสลาม และความเชื่อใน
ศาสนาพุทธ คริสต์ รวมทั้งความเชื่อในข้อความที่ไม่ใช่หลักศาสนา

๑.๓ ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อในศาสนาพุทธและความเชื่อในศาสนา
คริสต์ ความเชื่อในข้อความที่ไม่ใช่หลักศาสนา

๑.๘ ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อในศาสนาคริสต์และข้อความที่ไม่ใช่หลักศาสนา

๒. เปรียบเทียบความเชื่อในศาสนาอิสลาม, คริสต์, พุทธ และข้อความที่ไม่ใช่หลักศาสนา ระหว่างระดับการศึกษาต่าง ๆ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ

๑.๑ ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและความเชื่อในศาสนาต่าง ๆ คือ ศาสนาอิสลาม พุทธ คริสต์ รวมทั้งข้อความที่ไม่ใช่หลักศาสนา

๑.๑.๑ ระดับการศึกษาและความเชื่อในศาสนาอิสลาม มีความสัมพันธ์ในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ($r = -0.๑๔$)

๑.๑.๒ ระดับการศึกษาและความเชื่อในศาสนาคริสต์มีความสัมพันธ์ในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ($r = -0.๒๗๑$)

๑.๑.๓ ระดับการศึกษาและความเชื่อในศาสนาพุทธมีความสัมพันธ์ในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ($r = -.๒๐$)

๑.๑.๔ ระดับการศึกษาและความเชื่อในข้อความที่ไม่ใช่หลักศาสนา มีความสัมพันธ์ในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๒ ($r = -0.๑๖๗$)

๑.๑.๕ ระดับการศึกษาและความเชื่อในศาสนาคริสต์ พุทธ และข้อความที่ไม่ใช่หลักศาสนา รวมกัน มีความสัมพันธ์ในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ($r = -0.๓๑$)

๑.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อในศาสนาอิสลามและความเชื่อในศาสนาคริสต์, พุทธ รวมทั้งความเชื่อในข้อความที่ไม่ใช่หลักศาสนา

๑.๒.๑ ความเชื่อในศาสนาอิสลามและความเชื่อในศาสนาคริสต์ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๑.๒.๒ ความเชื่อในศาสนาอิสลามและความเชื่อในศาสนาพุทธ มีความสัมพันธ์ในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ($r = -0.249$)

๑.๒.๓ ความเชื่อในศาสนาอิสลามและความเชื่อในข้อความที่ไม่ใช่หลักศาสนา มีความสัมพันธ์ในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ($r = -0.459$)

๑.๒.๔ ความเชื่อในศาสนาอิสลามและความเชื่อในศาสนาคริสต์ พุทธ และข้อความที่ไม่ใช่หลักศาสนา รวมกัน มีความสัมพันธ์ในทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ($r = -0.467$)

๑.๓ ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อในศาสนาพุทธและความเชื่อศาสนาคริสต์ ความเชื่อในข้อความที่ไม่ใช่หลักศาสนา

๑.๓.๑ ความเชื่อในศาสนาพุทธ และความเชื่อในศาสนาคริสต์ มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ($r = 0.505$)

๑.๓.๒ ความเชื่อในศาสนาพุทธ และความเชื่อในข้อความที่ไม่ใช่หลักศาสนา มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ($r = 0.556$)

๑.๔ ความเชื่อในศาสนาคริสต์ และข้อความที่ไม่ใช่หลักศาสนา มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ($r = 0.๕๖๕$) ๔๘

๒. เปรียบเทียบความเชื่อในศาสนาอิสลาม, คริสต์, พุทธ และข้อความที่ไม่ใช่หลักศาสนา ระหว่างระดับการศึกษาต่าง ๆ

๒.๑ ความเชื่อในศาสนาอิสลาม, คริสต์, พุทธ และข้อความที่ไม่ใช่หลักศาสนาของชาวไทยมุสลิมแต่ละระดับการศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๒.๒ ไม่มีปฏิกริยาร่วมกัน (interaction) ระหว่างระดับการศึกษาและความเชื่อต่าง ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๒.๓ ชาวไทยมุสลิมมีความเชื่อในศาสนาต่าง ๆ คือ ศาสนาอิสลาม พุทธ คริสต์ รวมทั้งข้อความที่ไม่ใช่หลักศาสนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๑. ควรจะได้อศึกษาถึงความสัมพันธ์ในเรื่องนี้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใหญ่กว่านี้ เนื่องจากในช่วงระยะที่ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเรื่องนี้ ได้เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมือง เกิดความขัดแย้งกัน ระหว่างชาวไทยมุสลิมและรัฐบาล และเกิดความแตกแยกกัน อย่างมากมายระหว่างชาวไทยพุทธ และ ไทยมุสลิม ทำให้การวิจัยเรื่องนี้ไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร เนื่องจากชาวไทยมุสลิมเกิดความระแวง ว่าการตอบแบบสอบถามนี้จะป็นอันตรายแก่ตัวเขาหรือไม่

๒. การศึกษาเรื่องนี้ในครั้งต่อไป ควรจะได้อควบคุมตัวแปรอื่น ๆ อีก เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม การศึกษาเกี่ยวกับหลักศีลธรรม ศาสนาและอคติ เป็นต้น

๓. การศึกษาเรื่องนี้ ถ้าจะให้ได้อข้อมูลที่ละเอียดและแน่นอนยิ่งขึ้น ควรจะศึกษาโดยการสัมภาษณ์ประกอบด้วย.